

Korpschef Nationale Politie
De heer mr. G. Bouman
Postbus 13467
2501 EL DEN HAAG

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
secretariaat@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

Datum

25 maart 2014

Ons nummer

No 2014/095 U

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Behandelend medewerker

Onderwerp

jaarbrief

Geachte heer Bouman,

In 2013 ontving de Nationale ombudsman 38.033 klachten van burgers en bedrijven, een daling van 4% ten opzichte van 2012. Deze klachten geven een goed beeld van de relatie tussen de overheid en haar burgers. Van al deze klachten hadden er 2.792 betrekking op de Nationale Politie, een daling van 6% ten opzichte van 2012.

Op woensdag 26 maart biedt de Nationale ombudsman de Tweede Kamer het verslag over 2013 aan. De jaarbrief aan overheidsinstanties maakt onderdeel uit van het jaarverslag. Deze jaarbrief behandelt de belangrijkste onderwerpen die spelen in de relatie tussen burgers en de Nationale politie. Dat zijn: politiegeweld, discriminatie, ontmanteling van hennepkwekerijen, preventief fouilleren, behandeling van aangiften en klachtbehandeling door de politie.

Politiegeweld

De Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat politieagenten terughoudend zijn bij het gebruik van geweld en zo veel mogelijk de-escalierend optreden. In het rapport *Verantwoord politiegeweld* zijn aanbevelingen geformuleerd die uw agenten kunnen helpen om op gezaghebbende en verstandige wijze politiegeweld in te zetten. U hebt aangegeven dat deze aanbevelingen zouden worden meegenomen bij een integrale herziening van procedures rond geweldsaanwending. De Nationale ombudsman weet dat verschillende programma's opgezet dan wel hervormd zijn (of worden) waarbij meer aandacht is voor professioneel gebruik van politiegeweld zoals het programma *Versterking Professionele Weerbaarheid* dat gericht is op het vergroten van de (mentale) weerbaarheid van politiemensen op straat. Graag verneemt de Nationale ombudsman van u wat dit programma tot nu toe heeft opgeleverd. Ook is hij benieuwd op welke wijze de Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT) wordt herzien.

ons nummer

No 2014/0095 U

2

Voormelde ontwikkelingen sluiten weliswaar goed aan op een groot deel van de aanbevelingen van de Nationale ombudsman, maar de ombudsman ziet wel een risico. De aandacht in opleidingen kan gemakkelijk losweken van de dagelijkse praktijk, de orde van de dag. Reflectie op politiegeweld moet onlosmakelijk verbonden zijn met het politiewerk. Het is belangrijk dat er een politiecultuur is waarin gesproken kan worden over professioneel politiegeweld en vooral over situaties waarin het niet goed ging, zodat ervan geleerd kan worden. Daarom hoort de Nationale ombudsman graag van u en wil hij ook meedenken over de manier waarop u de op leren gerichte politiecultuur verder zou kunnen stimuleren.

In het rapport *Verantwoord politiegeweld* zijn verder basale uitgangspunten voor politiegeweld geformuleerd, die als handvatten kunnen dienen voor politiemensen in de dagelijkse praktijk. De Nationale ombudsman heeft de hoop uitgesproken dat de politieorganisatie op constructieve wijze deze lessen oppakt en vertaalt naar de praktijk van training en opleiding van politiemensen, zodat deze uitgangspunten bijvoorbeeld onderdeel gaan uitmaken van opleidingen en trainingen, zoals de IBT. Medewerkers van de Nationale ombudsman zijn bereid om samen met de politie(academie) mee te denken over de concrete invulling daarvan. Omdat de Nationale ombudsman op dit punt nog geen reactie van u heeft ontvangen, hoort hij graag of en, zo ja, op welke wijze u invulling gaat geven aan deze aanbeveling.

Discriminatie

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. Dit betekent dat de overheid ook de schijn van partijdigheid vermijdt. Uit het SCP rapport *Ervaren discriminatie in Nederland* blijkt dat relatief veel Nederlanders met een dubbel cultureel profiel zich gediscrimineerd voelen. Politiecontacten vormen een belangrijke categorie van de situaties waarin discriminatie wordt ervaren. Diverse (internationale) organisaties zoals de Verenigde Naties, de Raad van Europa (ECRI) en Amnesty International waarschuwen voor *ethnic profiling* door de politie. Graag verneemt de Nationale ombudsman hoe u de bewustwording van ethnic profiling en discriminatie onder politiemensen vormgeeft of gaat vormgeven.

Ontmanteling van hennepkwekerijen

Het afgelopen jaar bracht de Nationale ombudsman twee rapporten uit over onterechte invallen in woningen bij het opsporen van hennepkwekerijen (2013/078 en 2013/166). In beide rapporten kwam hij, in overeenstemming met de geldende jurisprudentie, tot de conclusie dat er sprake was van een redelijk vermoeden van overtreding van de Opiumwet en dat de politie de woningen dus kon binnentreden. Het viel echter op dat er in beide zaken, ondanks positieve warmtemetingen, geen hennepkwekerij was aangetroffen. Dit komt kennelijk vaker voor. De Nationale Ombudsman vindt dit verontrustend. Binnentreden in woningen door de politie, waarbij inbreuk wordt gemaakt op het huisrecht en de privacy, heeft veel impact op burgers.

ons nummer

No 2014/0095 U

3

De Nationale ombudsman is daarom benieuwd hoe vaak er een inval plaatsvindt, waarbij er niets wordt aangetroffen. Om die reden heeft hij onlangs, zoals reeds bij u aangekondigd, een onderzoek geopend naar onterechte invallen in woningen bij hennepacties. Graag gaat hij daarover met u in gesprek.

Preventief fouilleren

Naar aanleiding van twee preventief-fouilleeracties die eind 2012 plaatsvonden in de politieregio Gelderland-Zuid, startte de Nationale ombudsman een onderzoek uit eigen beweging (rapport 2013/038). De Nationale ombudsman concludeerde dat de betrokken overheidsinstanties misbruik hadden gemaakt van hun bevoegdheid. Hij zal in de toekomst kritisch blijven volgen of preventief-fouilleeracties mogelijk voor oneigenlijke doeleinden worden ingezet. Graag wisselt hij met u van gedachten over een behoorlijke inzet van preventief fouilleren bij (grote) politieacties.

Behandeling van aangiften

Eind 2012 kondigde de minister van Veiligheid en Justitie aan dat het proces van aangifte doen en de informatieverstrekking na het doen van aangifte per 1 januari 2013 zouden worden verbeterd. Hieruit blijkt dat er binnen het ministerie inmiddels hoge prioriteit wordt gegeven aan dit onderwerp. Dat is een goede ontwikkeling, maar dat neemt niet weg dat de Nationale ombudsman nog altijd allerlei klachten daarover binnenkrijgt. Hij zou graag van u willen weten op welke manier het proces van aangifte doen wordt verbeterd.

Klachtbehandeling door de politie

Met de komst van de Nationale politie is ook werk gemaakt van een uniforme klachtbehandeling. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de herinrichting van de klachtencommissies. De Nationale ombudsman verneemt graag de stand van zaken en eventuele knelpunten.

ons nummer

No 2014/0095 U

4

Kortom

De Nationale ombudsman vraagt uw aandacht voor:

- de (tussentijdse) resultaten van het programma Versterking Professionele Weerbaarheid;
- de wijze waarop de IBT wordt herzien;
- de wijze waarop een op leren gerichte cultuur (verder) wordt ontwikkeld, zodat steeds geleerd kan worden van en over politiegeweld;
- concrete invulling van de uitgangspunten van de Nationale ombudsman voor behoorlijk politiegeweld (in de opleiding en training van politiemensen);
- de wijze waarop u de bewustwording van ethnic profiling en discriminatie onder politiemensen vormgeeft of gaat vormgeven
- preventief-fouilleeracties, die niet voor oneigenlijke doeleinden mogen worden ingezet;
- de uitkomsten van het verbeterplan voor de aangiftepraktijk;
- de stand van zaken rond de herinrichting van de klachtencommissies en uniformering van de klachtbehandeling door de politie en de behoefte aan advies van de Nationale ombudsman bij eventuele knelpunten.

Binnenkort komt er een nieuwe Nationale ombudsman. Hij of zij gaat met u over deze onderwerpen in gesprek op een nader te bepalen datum. Deze jaarbrief wordt ook aan de minister van Veiligheid en Justitie en aan de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie gestuurd. Ook wordt de brief op de website van de Nationale ombudsman gepubliceerd. Mocht u nog vragen hebben, dan ben ik graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Aantal klachten over de Politie

De Nationale ombudsman heeft in zijn vorige jaarverslagen alleen verslag gedaan over de schriftelijk ontvangen verzoeken. Van de mondelinge verzoeken (de telefoontjes) werd alleen het totale aantal genoemd. Nu de ombudsman ook mondeling ingediende klachten in behandeling neemt, wordt in dit en komende jaarverslagen ook over de mondelinge verzoeken gerapporteerd. Dit komt de transparantie ten goede omdat dit een completer beeld geeft van de werkzaamheden van de Nationale ombudsman.

	2012	2013	
Aantal ontvangen klachten	2958	2792	
Aantal behandelde klachten	2960	2886	
Wijze van behandelen			
1. Adviseren en informeren ¹	2540	2526	
2. Interventies	213	224	
3. Bemiddelingen	7	5	
4. Onderzoeken met rapport	40	54	
- Gegrond		12	22
- Deels gegrond		14	14
- Niet gegrond		13	15
- Geen oordeel		1	3
5. Onderzoeken met brief	15	14	
6. Tussentijds opgelost of beëindigd	145	63	

¹ Bij klachten over de overheid wordt bekeken hoe deze het beste behandeld kunnen worden. Sommige klachten over de overheid kan de ombudsman niet in onderzoek nemen omdat niet is voldaan aan bepaalde vereisten. Zo neemt hij geen klachten in onderzoek als de klacht betrekking heeft op een beslissing van een overheidsinstantie waartegen bezwaar of beroep kan worden ingesteld. Een ander vereiste is dat de klacht eerst moet zijn voorgelegd aan de overheidsinstantie zelf. In al die gevallen helpt de ombudsman de burger op weg door te vertellen waar de burger terecht kan, de klacht of het bezwaar door te sturen of door een adequate toelichting of informatie te geven. Ten slotte wordt een aantal klachten niet in onderzoek genomen omdat de ombudsman deze op voorhand ('kennelijk') ongegrond acht. In een aanzienlijk aantal zaken valt pas na bestudering van de stukken – bijvoorbeeld een intern klachtdossier - te zeggen of de ombudsman iets voor de betrokken burger kan betekenen. Soms vindt eerst een intakegesprek op het kantoor van de ombudsman plaats om de wensen van de klager en de mogelijkheden van de ombudsman te kunnen vaststellen. Sommige zaken zijn behoorlijk complex en arbeidsintensief.